

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
5/10/2025

ΘΕΜΑ 1**1^ο υποερώτημα**

Σύμφωνα με το Κείμενο 1, η καθημερινότητα των χρηστών θα επηρεαστεί από το σύστημα 5G καθώς θα υπάρξει υψηλότερη απόδοση των εφαρμογών του διαδικτύου και θα εξελιχθεί ο τομέας των μεταφορών και των κατασκευών. Παράλληλα, θα υπάρξει πλήρης αναδιαμόρφωση στην επικοινωνία, την πρωτογενή παραγωγή, την καλλιτεχνική δημιουργία, την ιατρική, την τεχνητή νοημοσύνη, την οικονομία και την μετεωρολογία.

2^ο υποερώτημα

Ο τίτλος του κειμένου («Αναμένοντας το 6G: Τα προηγμένα συστήματα επικοινωνίας στην υπηρεσία των χρηστών») θέτει το θέμα το οποίο θα αναλυθεί στο κείμενο (το σύστημα 6G) και ως προς αυτό θα επιτελεί τη λειτουργία του. Ωστόσο, η φράση «στην υπηρεσία των χρηστών» επιτρέπει στον αναγνώστη να αντιληφθεί πως θα γίνει αναφορά μόνο για τα θετικά αποτελέσματα του 6G στη ζωή των ανθρώπων, ενώ στην τελευταία παράγραφο για στοιχεία που δεν αγγίζει ο τίτλος γίνεται αναφορά για τον προβληματισμό που εγείρεται και για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

3^ο υποερώτημα

- «άλματα»: μεταφορά με την οποία τονίζεται η ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας.
- «τρέχει»: προσωποποίηση του πλανήτη με δρομέα που κινείται ταχύτατα προς την επόμενη ψηφιακή εξέλιξη.
- «έξυπνες πόλεις»: απόδοση στα ελληνικά του όρου «smart cities», με τον οποίο προσωποποιούνται οι πόλεις και τους αποδίδεται ο χαρακτηρισμός του ευφυούς. Μεταφορικός λόγος για να τονιστούν οι νέες ψηφιακές ιδιότητες που θα αποκτήσουν οι πόλεις προς όφελος των κατοίκων τους.

ΘΕΜΑ 2

Τίτλος άρθρου:

Αφορμή από την επικαιρότητα

Πρόλογος

Θέση: Η σημασία και το θετικό αποτύπωμα της πληροφόρησης στην εποχή μας αλλά και οι κίνδυνοι και οι συνέπειες που ελλοχεύουν μέσα από την παραπληροφόρηση στις μέρες μας. Ο/η μαθητής/-τρια δύναται να δώσει παραδείγματα από την καθημερινή ζωή .

Κύριο μέρος

Α' ζητούμενο: θετικές επιδράσεις της πληροφόρησης

- Βοηθά σε καθημερινά ζητήματα και επιλογές και ευρύτερα στην δραστηριότητα των ανθρώπων μέσω:
 - ✓ της διευκόλυνσης στην καθημερινή ζωή, προσφέροντας προτάσεις και λύσεις σε πρακτικά ζητήματα, όπως μετακινήσεις, εκδηλώσεις, καιρικές συνθήκες κ.ά.
 - ✓ της ενημέρωσης για τα αγαθά, την εργασία, την οικονομική δραστηριότητα (τις νέες ευκαιρίες, τις προσφορές ή τους κινδύνους κ.λ.π.) και προσανατολίζει την οικονομική συμπεριφορά καταναλωτών, εργαζομένων και επιχειρήσεων.
- Επηρεάζει θετικά την πνευματική συγκρότηση των ανθρώπων μέσω:
 - ✓ της τροφοδοσίας τους με γνώσεις με τις οποίες θα διαμορφώσουν απόψεις και ευρύτερα τον προσανατολισμό τους και την πνευματική τους τοποθέτηση.
 - ✓ της διαφώτισης πτυχών της πραγματικότητας που σε διαφορετική περίπτωση θα αγνοούνταν. Έτσι, πολλαπλασιάζονται οι δυνατότητες του ανθρώπου να κατανοεί τα φαινόμενα, να σκέφτεται ορθολογικά και να απομακρύνεται από την αμάθεια και τις προλήψεις.
 - ✓ της διευκόλυνσης στην επικοινωνία των λαών με αποτέλεσμα να καθίσταται ο άνθρωπος πολιτισμικών στοιχείων απ' όλο τον κόσμο.
- Αποτελεί θεμέλιο κάθε κοινωνίας που επιδιώκει να προσδιορίζεται ως δημοκρατική και συμβάλλει τα μέγιστα στον πολιτικό τομέα:
 - ✓ είναι βασικός δίαυλος παροχής γνώσεων για το πολιτικό γίγνεσθαι, διαμορφώνοντας με αυτό τον τρόπο την κοινή γνώμη, ενθαρρύνοντας ταυτόχρονα τους πολίτες να συμμετάσχουν στα κοινά.
 - ✓ επιτρέπει την ελεύθερη έκφραση της κοινής γνώμης και τον έλεγχο της εξουσίας ειδικά μέσω του διαδικτύου και των δυνατοτήτων που παρέχει αυτό.

Β' ζητούμενο: συνέπειες παραπληροφόρησης

- Οδηγεί στη χειραγώγηση και τον αποπροσανατολισμό του πολίτη, επειδή:
 - ✓ συσκοτίζει την αλήθεια, παραπλανά και θέτει εμπόδια στον δέκτη να διαμορφώσει μια σφαιρική άποψη.
 - ✓ υποσκάπτει την ελευθερία γνώμης, καθώς γι' αυτήν είναι απαραίτητο να παρέχονται έγκυρες και επαρκείς πληροφορίες.
 - ✓ ενισχύει τον κίνδυνο της εκμετάλλευσης του πολίτη από την εξουσία και τον υποβιβασμό του σε υποχείριο της τελευταίας.
 - ✓ συμβάλλει στην διαπόμπευση πολιτών (κυρίως επωνύμων) μέσω συκοφαντιών με αποτέλεσμα την παραβίαση της ιδιωτικής τους ζωής.
- Υπονομεύει τη δημοκρατία και την κοινωνική ευρυθμία:
 - ✓ πλήττοντας τον πυρήνα της δημοκρατίας, μέσω της χειραγώγησης της κοινής γνώμης.
 - ✓ οξύνοντας τον φανατισμό, δημιουργεί, αναπαράγει και συμβάλλει στην εδραίωση στερεοτυπικών αντιλήψεων με απόρροια τις συγκρούσεις μεταξύ κοινωνικών ή εθνικών ομάδων.

Επίλογος

Είναι βέβαιο, πως η πληροφόρηση και η παραπληροφόρηση σήμερα είναι δύο καταστάσεις που συνυπάρχουν και συμβάλλουν με τον τρόπο τους στην διαμόρφωση του ανθρώπου και της κοινωνίας. Στόχος του καθένα από εμάς είναι να εγκολπώσουμε τη θετική επιρροή της πρώτης και να επωφεληθούμε από αυτήν ενώ ταυτόχρονα αποτελεί αδήριτη ανάγκη να οξύνουμε την κριτική μας σκέψη, ώστε να αναγνωρίζουμε τα προϊόντα της παραπληροφόρησης να τα απορρίπτουμε και με τον τρόπο αυτό συνεισφέρουμε από την πλευρά μας στον περιορισμό του φαινομένου αυτού.

ΘΕΜΑ 3

Εκφραστικά μέσα, με τα οποία δηλώνεται η συναισθηματική σύνδεση του ποιητικού υποκειμένου με το υπερωκεάνιο:

- Προσωποποίηση του υπερωκεανίου: το ποιητικό υποκείμενο απευθύνεται στο υπερωκεάνιο σε β' ενικό πρόσωπο (π.χ. με τις επαναφορές των στίχων 4-6 «εσύ που.../ εσύ που.../εσύ που»), το προσφωνεί επαναλαμβανόμενα στον πρώτο στίχο κάθε στροφής («Ω υπερωκεάνειον τραγουδάς και πλέχεις»), το χαιρετίζει με την επαναφορά των στίχων 7-8 («χαίρε που.../χαίρε που...»), του αποδίδει ανθρώπινα χαρακτηριστικά και συναισθήματα («τραγουδάς», «στο σώμα σου», «βαρέθηκες», «αγάπησες», «αφέθηκες να γοητευθείς», «δεν φοβήθηκες»)
- Εικόνα και μεταφορά: «είμαι σε μια καμπίνα σου όπως εσύ μες' στην καρ-/διά μου».

- Με αυτά τα εκφραστικά αισθητοποιείται η ζωντανή παρουσία του υπερωκεανίου στη ζωή το ποιητικού υποκειμένου, το οποίο και ταυτίζεται συναισθηματική μαζί του, γιατί του παρέχει τη δυνατότητα του ονειρικού ταξιδιού («κυνηγητές εμείς της γοητείας των ονείρων»), του ρεμβασμού («που τα κρατώ στα μάτια μου και βλέπω»), της ελευθερίας, της ευτυχίας («της άπλετης χαράς μας»), της αέναης κίνησης που ποτέ δεν σταματά («που πάει και πάει μα δεν στέκει»), της ένωσης του παρελθόντος με το παρόν, του ονείρου με την πραγματικότητα («με την ηχώ των αναμνήσεων...και βλέπω»).

ΘΕΜΑ 4

Ενδεικτικοί άξονες της απάντησης:

Το ποιητικό υποκείμενο αναφέρεται «στον προορισμό που δεν στέκει». Αυτός ο στίχος έρχεται ως επιστέγασμα των προηγούμενων («με τα σφυρίγματα του ανέμου», «με την ηχώ των αναμνήσεων», «να φεύγουν τα δελφίνια και τα ορτύκια»), όπου παρουσιάζεται η αέναη κίνηση και η συνεχής πορεία. Ο προορισμός στον οποίο αναφέρεται το ποιητικό υποκείμενο **δεν είναι συγκεκριμένος – είναι η υπέρβαση, το άγνωστο, η απελευθέρωση** από κάθε περιορισμό, είτε κοινωνικό, είτε λογικό, είτε γλωσσικό. Είναι μια **πνευματική και ερωτική αναγέννηση, μια επανάσταση ενάντια στη λογική** και στον συμβατικό τρόπο ζωής και γραφής. Ουσιαστικά γίνεται αναφορά για έναν **εσωτερικό, ψυχικό προορισμό**, όπου ο άνθρωπος φτάνει **όταν αποδεσμευτεί από κάθε καταπίεση, όταν ακολουθήσει το όνειρο, την επιθυμία, την ελευθερία της φαντασίας**.

Το ποίημα μπορεί να προκαλέσει διαφορετικά συναισθήματα σε κάθε μαθητή/μαθήτρια. Στον/Στην τελευταίο/α:

- Θα μπορούσαν να αναπτυχθούν θετικά και αισιόδοξα συναισθήματα, γιατί μέσα από αυτή τη συνεχή μετατόπιση ο μαθητής/η μαθήτρια αισθάνεται, όπως και το ποιητικό υποκείμενο, ότι αποκτά νέες εμπειρίες και ανανεώνεται, επικοινωνώντας με την εξωτερική και την εσωτερική του πραγματικότητα.
- Θα μπορούσαν να είναι αρνητικά, γιατί ο μαθητής/η μαθήτρια αισθάνεται εγκλωβισμένος/-η σε μια ατέρμονη περιδίνηση χωρίς έναν σταθερό και ασφαλή προορισμό.

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΟΥΜΠΟΠΟΥΛΟΣ